

**UCHWAŁA NR XL/268/14
RADY GMINY W KIJACH**

z dnia 26 marca 2014 r.

**w sprawie przyjęcia stanowiska popierającego Apel Zarządu Związku Gmin Śląska Opolskiego
o niedopuszczenie do wprowadzenia do polskiego porządku prawnego referendum tematycznego bez progu
frekwencyjnego**

Na podstawie art.18 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz.U. z 2013r., poz.594 z późn.zm.) i § 46 ust.2 Statutu Gminy Kije z dnia 23 kwietnia 2003r. (Dz. Urzędowy Województwa Świętokrzyskiego z 2003r. Nr 137, poz.1230 z późn.zm.) Rada Gminy w Kijach uchwała, co następuje:

§ 1. 1. Rada Gminy w Kijach popiera Apel Zarządu Związku Gmin Śląska Opolskiego stanowiący załącznik do uchwały.

2. Wyrażamy stanowczy sprzeciw dla proponowanych zmian dotyczących konstrukcji lokalnego referendum, tzw. tematycznego (merytorycznego, a nie dotyczącego odwołania organu jst), mianowicie rezygnacji z określenia wymaganej dla ważności referendum liczby osób biorących w nim udział (obecnie 30% uprawnionych do głosowania) tj. progu frekwencyjnego, ponieważ jeżeli próg frekwencyjny będzie niski lub nie będzie określony na żadnym poziomie, to taka sytuacja prawna:

- 1) stworzy szansę na podjęcie decyzji popieranej przez niewielką część członków wspólnoty samorządowej, a więc nie przyczyni się w żaden sposób do wzrostu aktywności obywatelskiej. Proponowane rozwiązanie może skutkować poszerzeniem się obojętności społecznej, której przyczyną będzie pojawienie się rozstrzygnięć niemających akceptacji mieszkańców gminy. Grupa mieszkańców, nawet podnosząca uzasadniony ze względu społecznego problem, nie może być utożsamiana z całą wspólnotą samorządową- może dojść do dominacji interesów niewielkich grup nad wolą wspólnoty samorządowej.
- 2) może zburzyć stabilność pracy zarówno rad jak i organów wykonawczych jst. Brak progu frekwencyjnego może uaktywnić agresywny lobbing a nawet działania korupcyjne, którym mogą ulegać niewielkie grupy mieszkańców. Stabilność władz lokalnych jest warunkiem efektywnego rozwoju, a w tym i podnoszenia warunków życia.
- 3) może doprowadzić do sytuacji, w której rozstrzygnięcie referendalne będzie miało pierwszeństwo nad prawem miejscowym stanowiącym na obszarze jst, co już obecnie budzi wątpliwości z punktu widzenia hierarchii źródeł prawa przewidzianej konstytucją (art.87).

§ 2. Zobowiązuje się Przewodniczącego Rady Gminy do przekazania stanowiska:

- 1) Pani Elżbiecie Bieńkowskiej Senator Rzeczypospolitej Polskiej
- 2) Zarządowi Związku Gmin Śląska Opolskiego

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
w Kijach

Ryszard Chrobot

SPRAWDZONO POD WZGLĘDEM
FORMY PRAWNEJ
Radca Prawny
Zbigniew Kotodziej

Opole, dnia 7 lutego 2014 r.

**Pani
Elżbieta Bieńkowska
Wicepremier
Minister Infrastruktury i Rozwoju**

Apel Zarządu Związku Gmin Śląska Opolskiego o niedopuszczenie do wprowadzenia do polskiego porządku prawnego referendum tematycznego bez progu frekwencyjnego

1. Samorząd gminny jest jedną z najważniejszych struktur państwa, żywym organizmem działającym w blisko 2.500 miejsc w Polsce. Istotne zmiany w jego funkcjonowaniu mogą być dokonywane jedynie z bardzo ważnych powodów. Wcześniej należy przeprowadzić głębokie badania funkcjonowania systemu samorządu gminnego w całym kraju, a jeżeli to niemożliwe – w starannie wybranych miastach i gminach, przeprowadzić analizy porównawcze z rozwiązaniami sprawdzonymi w innych demokratycznych państwach. Następnie trzeba przeprowadzić symulację skutków nowych rozwiązań i pilotażowe wdrożenie na niewielką skalę. Z uwagi na społeczny zasięg projektowanych zmian trzeba ogłosić swoje plany i wyniki analiz oraz przeprowadzić publiczną debatę.

2. Powyższych wymogów nie spełnia przedstawiony przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o współdziałaniu w samorządzie terytorialnym na rzecz rozwoju lokalnego i regionalnego oraz o zmianie niektórych ustaw (druk sejmowy nr 1699).

3. Podstawą do sformułowania naszej oceny wymienionego projektu ustawy jest Konstytucja RP, najwyższe prawo Rzeczypospolitej, zwłaszcza art. 15, art. 16, art. 87 oraz Rozdział VII obejmujący art. od 163 do 172 odczytywane w kontekście całości tekstu i orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego. Konstytucja definiuje wspólnotę samorządową jako ogół mieszkańców danej jednostki. Podstawową jednostką samorządu terytorialnego jest gmina, która wykonuje wszystkie zadania samorządu terytorialnego, niezastrzeżone dla innych jednostek samorządu terytorialnego. Konstytucja kładzie nacisk na ustrój przedstawicielski jednostek samorządu terytorialnego, w którym zadania jednostki wykonywane są za pośrednictwem organów stanowiącego i wykonawczego. Konstytucja przyznając członkom wspólnoty samorządowej prawo decydowania w drodze referendum, nie zastępuje nim aktów prawa miejscowego stanowiących przez organy wybieralne. Z zachowaniem nadrzędności Konstytucji, ustaw, ratyfikowanych umów międzynarodowych i rozporządzeń to akty prawa miejscowego są źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej na obszarze działania organów, które je ustanowiły.

4. Kluczem do samorządu gminnego jest system przedstawicielski. Samorządowa wspólnota mieszkańców w wyborach bezpośrednich obdarza zaufaniem burmistrza i radnych oraz powierza im rządzenie gminą. Referendum jest sytuacją absolutnie wyjątkową. To prezydent miasta, burmistrz, wójt gminy i radni mają wiedzę niezbędną do podejmowania decyzji, za które ponoszą odpowiedzialność.

5. Referendum tematyczne bez progu frekwencyjnego jest bardzo szkodliwą propozycją. Może ono zdemolować stabilność pracy zarówno rad, jak i organów wykonawczych. Istnieje zagrożenie, że takie rozwiązanie może ulegać agresywnemu lobbingsowi lub nawet działaniom korupcyjnym. Niedopuszczalne jest, żeby w gminie – w takim referendum – niewielki odsetek mieszkańców podejmował merytoryczne decyzje wiążące dla całej wspólnoty i jej organów.

6. Zarząd Związku Gmin Śląska Opolskiego w uchwale Nr XXII/92/13 z dnia 8 października 2013 r. przyjął stanowisko, które stanowiło podstawę do Wspólnego Stanowiska regionalnych organizacji samorządowych przyjętego w Nowej Soli w dniu 29 października 2013 r. i zostało przedstawione w dniu 10 grudnia 2013 r. w Sejmie podczas wysłuchania publicznego przed Komisją Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej.

Z poważaniem

PREZES ZARZĄDU

Związku Gmin Śląska Opolskiego

Czesław Tomaszewski Strona 1

Do wiadomości:
Prezydenci, Burmistrzowie i Wójtowie

Uzasadnienie

Przedstawiony przez Prezydenta RP projekt ustawy o współdziałaniu w samorządzie na rzecz rozwoju lokalnego i regionalnego, wprowadza zmiany w sposobie przeprowadzania referendum, do tej pory regulowanym przez ustawę o referendum lokalnym.

Zgodnie z w/w projektem ustawy referenda lokalne byłyby ważne bez względu na liczbę uczestniczących w nich osób - obecnie referendum jest ważne, jeżeli wzięło w nim udział co najmniej 30 proc. uprawnionych do głosowania.

W ustawie o referendum lokalnym zapisany jest m.in. wymóg zebrania pod wnioskiem o referendum podpisów 10% wyborców uprawnionych do głosowania oraz minimalna frekwencja – co najmniej 3/5 głosów oddanych w ostatnich wyborach samorządowych – żeby referendum odwoławcze było ważne.

Wyjątkiem w propozycji przedstawionej przez prezydenta jest referendum w sprawie odwołania władz samorządowych wyłonionych w wyborach bezpośrednich - dla ważności takiego referendum konieczna byłaby frekwencja nie mniejsza niż w czasie ich wyborów. Obecnie referendum takie jest ważne, jeżeli wzięło w nim udział nie mniej niż 3/5 liczby biorących udział w głosowaniu.

Przepisy o referendach, zarówno tych dotyczących odwoływania organów wykonawczych jst (wójtów, burmistrzów, prezydentów miast), jak również w sprawach lokalnych (referenda tematyczne), zawarte w/w projekcie ustawy wzbudziły wiele kontrowersji m.in. w środowisku samorządowym, czego przejawem jest przesłany przez Zarząd Związku Gmin Śląska Opolskiego Apel o niedopuszczenie do wprowadzenia do polskiego porządku prawnego referendum tematycznego bez progu frekwencyjnego.

Przyjęcie zmian bez wcześniejszego przeprowadzenia symulacji skutków nowych rozwiązań jest bardzo niebezpieczne dla funkcjonowania gmin, w tym efektywnego rozwoju i podnoszenia warunków życia.

Zajęcie stanowiska w tej sprawie należy do wyłącznej kompetencji Rady Gminy.

WÓJT
Krzysztof Stolina
mgr Krzysztof Stolina